

ΤΙΤΛΟΣ

«Το Βαλάνειο και το δίκτυο ύδρευσης-αποχέτευσης στο οικόπεδο Καμκούτη»

ΦΟΡΕΑΣ

17η Εφορεία Βυζαντινών Αρχαιοτήτων
Δημογεροντίας 10, Κοζάνη
Τηλ: +30 24610 25903
Fax: +30 24610 25236
e-mail: 17eba@culture.gr

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ**ΤΟ ΒΑΛΑΝΕΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΔΙΚΤΥΟ ΥΔΡΕΥΣΗΣ – ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΗΣ
ΣΤΟ ΟΙΚΟΠΕΔΟ ΚΑΜΚΟΥΤΗ ΣΤΟ ΒΕΛΒΕΝΤΟ ΚΟΖΑΝΗΣ**

Πρόκειται για ένα βαλάνειο της πρωτοβυζαντινής περιόδου που ανασκάφτηκε στο οικόπεδο Καμκούτη στο Βελβεντό Κοζάνης.

Ο μόνος οίκος που ταυτίζεται με ασφάλεια είναι το *caldarium*. Έχει νότιο προσανατολισμό και διαστάσεις 7 X 5,30 μ περίπου. Θερμαινόταν με το σύστημα του υποκαύστου. Στο χώρο του υπόγειου θαλάμου θερμότητας χρησιμοποιήθηκαν αντί για κτιστούς πεσσίσκους 17 πήλινοι πηνιόσχημοι σωλήνες κάθετα τοποθετημένοι, ορισμένοι υποστηριζόμενοι από κεραμίδες. Κατά μήκος φέρουν ανοίγματα για την εκτόνωση της θερμότητας που αναπτυσσόταν κατά τη λειτουργία του λουτρού.

Στο δυτικό τοίχο του *caldarium* σώζεται τμήμα κονιάματος με διαστάσεις 2,20 X 1,80μ που εκτεινόταν πάνω από τους πήλινους σωλήνες και αποτελούσε το υπόστρωμα της *suspensura*, η οποία όμως έχει καταστραφεί. Στο βόρειο τοίχο του οίκου υπάρχει άνοιγμα πλάτους 1,20μ, το οποίο οδηγεί σε μεγάλο ανοιχτό ορθογώνιο χώρο. Στη ΒΔ πλευρά του χώρου αποκαλύφθηκε τμήμα δαπέδου διαστάσεων 5 X 2,60μ που αποτελείται από πήλινες οπτόπλινθους. Στο χώρο αυτό εντοπίστηκε στρώμα καταστροφής με άφθονη κεράμωση και έντονα ίχνη καύσης.

Ο ανατολικός τοίχος του *caldarium* πρέπει να είχε άνοιγμα και επικοινωνούσε με ένα συνεχόμενο οικό του βαλανείου διαστάσεων 7 X 5,40μ περίπου, στο οποίο σώζεται τμήμα δαπέδου επιστρωμένο με οπτόπλινθους ακανόνιστου σχήματος και αρκετά φθαρμένες. Ορισμένες φέρουν δαχτυλιές πρόσφυσης. Το δάπεδο έχει διαστάσεις 3 X 2,20μ. Οι τοίχοι του είναι χτισμένοι με μικρές πέτρες, κεραμίδες και κονίαμα ως συνδετικό υλικό. Έχουν πάχος 62 εκ. περίπου. Οι όψεις τους εσωτερικά και εξωτερικά είναι επιχρισμένες σε δυο στρώματα αποσπασματικά διατηρημένα. Στο νωπό επίχρισμα ο χτίστης είχε σχεδιάσει με το μυστήρι διάφορα γραμμικά σχέδια. Συνηθέστερο είναι ένα αμυγδαλόσχημο σχέδιο, το οποίο παραπέμπει ίσως σε μια σχηματοποιημένη απεικόνιση ιχθύος. Το μυστήρισμα χρησίμευε για να βελτιώσει την πρόσφυση του δεύτερου στρώματος του κονιάματος, πάνω στο οποίο στερεωνόταν η ορθομαρμάρωση. Στο κέντρο του δωματίου βρέθηκε βάση κίονα, ενώ στην ανατολική πλευρά πεσμένα τμήματα τόξων. Κάτω από τα θεμέλια του οίκου αποκαλύφθηκαν δυο τμήματα παλαιότερων τοίχων.

Κατά μήκος της βόρειας και νότιας πλευράς του βαλανείου αποκαλύφθηκαν δυο πήλινοι αγωγοί μήκους 6,10μ και 5,90μ αντίστοιχα. Πρέπει να ανήκαν στο δίκτυο παροχής νερού της πόλης. Έτσι, συμπεραίνουμε ότι το βαλάνειο βρισκόταν εντός του πολεοδομικού ιστού και υδρευόταν από το υδραγωγείο της πόλης.

Στη συνέχεια του βαλανείου αποκαλύφθηκε έπαυλη της πρωτοβυζαντινής περιόδου. Όπως αναμενόταν, εντοπίστηκαν και άλλα τμήματα του δικτύου ύδρευσης – αποχέτευσης. Έτσι, κατά μήκος του νότιου τοίχου των δωματίων της, στο χώρο της αυλής, αποκαλύφθηκε πήλινη επικλινή κατασκευή. Πρέπει να οριοθετούσε την αποχέτευση που διέτρεχε υπόγεια την αυλή και επικοινωνούσε με το χτιστό αγωγό που εντοπίστηκε μπροστά στους ταφικούς βωμούς και συνεχιζόταν στο διπλανό δωμάτιο. Επίσης, αποκαλύφθηκε τρίτο τμήμα του πήλινου αγωγού της ύδρευσης – αποχέτευσης του συγκροτήματος.